

Direktoratet for forvaltning og økonomistyring
Lørenfare 1 C
0585 Oslo

Deres ref.
25/33

Vår ref.
25/01311

Dato
31.05.2025

Høringssvar – kontraktsvilkår, krav og kriterier for bærekraftige leverandørkjeder

Vi viser til Direktoratet for forvaltning og økonomistyring og Etisk handel Norge sin høring datert 6. mai 2025 om kontraktsvilkår, krav og kriterier for bærekraftige leverandørkjeder.

Brønnøysundregistrene takker for muligheten for å komme med høringsinnspill til det viktige arbeidet med å fremme menneskerettigheter og bærekraft i offentlige anskaffelser. Høringsdokumentet inneholder mange gode intensjoner og tiltak, og vi støtter målet om mer rettferdige og ansvarlige leverandørkjeder i norsk offentlig sektor.

Vi ønsker likevel å fremheve en vesentlig mangel i utkastet: Fraværet av en vurdering opp mot relevant eksisterende og kommende EU-regelverk på dette området. Det er vår vurdering at en slik kobling er avgjørende, både for å sikre rettssikkerhet for leverandørene, redusere administrativ byrde, og for å støtte målet om et velfungerende og mer bærekraftig indre marked i EU/EØS.

Relevant EU-regelverk – Oversikt og betydning

Det er flere initiativer i EU som allerede er vedtatt eller er under utvikling, og som har direkte eller indirekte betydning for det foreslåtte rammeverket. Disse bør vurderes i tilknytning til hvert kontrakts- og kvalifikasjonskrav:

Regelverk	Relevans	Status	EØS-relevant
Corporate Sustainability Due Diligence Directive (CSDDD)	Pålegger selskaper aktsomhetsvurderinger i leverandørkjeden, herunder miljø og menneskerettigheter	Vedtatt mai 2024	Trolig EØS-relevant
Corporate Sustainability Reporting Directive (CSRD)	Pålegger rapportering om bærekraft og verdikjeder. Kan overlappe med foreslått dokumentasjon	Vedtatt 2022	EØS-relevant
EU Taksonomien	Klassifiserer hva som er bærekraftige aktiviteter, med implikasjoner for hva som regnes som "bærekraftig produksjon"	I kraft	EØS-relevant
Ecodesign for Sustainable Products Regulation (ESPR)	Innfører krav til miljøprofil og digitale produktpass	Foreslått	Trolig EØS-relevant
Forced Labour Regulation	Forbud mot produkter laget ved tvangsarbeid	Foreslått	Avventer status
EUDI Wallet og Digital Product Passport (DPP)	Vil kunne tilby standardisert dokumentasjon og sporbarhet digitalt, som alternativ til manuelle dokumentasjonskrav	Pågående utvikling	Trolig EØS-relevant

EU-kommisjonens strategi og digitalt indre marked

Kommisjonspresident Ursula von der Leyen har i flere taler – blant annet «State of the Union» og Digital Decade-meldinger – fremhevet viktigheten av å forenkle og standardisere det indre markedet. Formålet er å gjøre det enklere for små og mellomstore bedrifter å operere på tvers av landegrensene, og å redusere særnasjonale krav som skaper barrierer.

Nasjonale krav som avviker fra disse felleseuropeiske føringene risikerer å virke konkurransebegrensende, og kan gi utilsiktede konsekvenser som redusert markedstilgang, høyere kostnader og mindre innovasjon – uten nødvendigvis å bidra til reell forbedring i leverandørkjeden.

Anbefaling – Justering av veiledning og krav

Vi anbefaler at DFØ og Etisk handel Norge:

1. Supplerer veiledningen med en **systematisk vurdering av hvordan hvert foreslått krav og kriterium relaterer seg til relevant EU-regelverk**, inkludert hvilken del som:
 - bygger på lovpålagte EU/EØS-forpliktelser
 - går lenger enn EU-regelverket
 - avviker fra kommende harmoniserte standarder.
2. I større grad vurderer hvordan **digital dokumentasjon og interoperabilitet**, eksempelvis gjennom kommende løsninger som EU Business Wallet og Digital Product Passports, kan redusere byrden for leverandører.
3. Etablerer en eksplisitt ambisjon om **å fremme harmonisering fremfor særnorske krav**, særlig i lys av arbeidet med å styrke konkurranse, innovasjon og effektiv måloppnåelse i bærekraftige offentlige anskaffelser.

Vi støtter helhjertet intensjonen bak høringsutkastet, men mener at et sterkere strategisk blikk på samspill med EU-regelverk og digitale fellesløsninger er avgjørende for å sikre at arbeidet faktisk bidrar til både bærekraft og rettferdig konkurranse.

Spesifikke kommentarer til kontraktsvilkårene

- **Formulering av kontraktsvilkårene**

1. *Aktsonhetsvurderinger for ansvarlig næringsliv*

Redegjørelsen for aktsonhetsvurderinger skal være offentliggjort ved kontraktsinngåelse.

Kommentar: Vil det si at vi dermed ekskluderer noen?

- **Anbefalt kvalifikasjonskrav (1)**

Bør det lages veiledning om hva som bør inkluderes som et minstenivå for aktsonhetsvurderinger for virksomheter som ikke er omfattet av åpenhetsloven?

Kommentar: Ja, det er bra med en veiledning for dette. Denne bør være tydelig, enkel og oversiktlig slik at den kan brukes som veiledning og kompetansehever for SMBer som vanligvis ikke har kravene i åpenhetsloven. Kravene til et minstenivå må derfor være forståelige, realistiske og gjennomførbare – dvs. angi et minstenivå som ikke utelukker noen og som er lett å sette seg inn i.

- **Anbefalt kvalifikasjonskrav (2)**

Når er det forholdsmessig å avvise leverandører som ikke oppfyller kvalifikasjonskravene til sporbarhet i leverandørkjeden?

Kommentar: Det må da være at mangel på informasjon om sporbarhet gjelder for et hovedprodukt som skal anskaffes og vil være et vesentlig produkt i anskaffelsen. Sporbarhetskravet må være tilpasset det som er mulig å dokumentere. Avvisning er for ofte et for kraftig virkemiddel, og det bør heller være mulig å etablere sporbarhet i løpet av kontraktsperiodens første periode.

Hvordan skal oppdragsgiver forholde seg til merkevareprodusenter som ikke er villige å oppgi produksjonssted, tross at slik informasjon er belagt med taushetsplikt og unntatt offentligheten?

Kommentar: Dette må oppdragsgiver vurdere i hvert enkelt tilfelle om hvor alvorlig og sentralt produktet er for leveransen. Dersom det er alternativer å få tak i, kan man avvise en slik leverandør. Dette må oppdragsgiver i så fall vurdere før man velger å benytte dette kvalifikasjonskravet.

- **Anbefalt kravspesifikasjon**

For å oppfylle kravet til bærekraftig produksjon: Bør hver enkelt produksjonsenhet revideres for bærekraftig produksjon eller er det tilstrekkelig å gjennomføre stikkprøver på enkelte produksjonsenheter?

Kommentar: En må ha en balanse mellom hva som er gjennomførbart i praksis og hva som er ønsket om full kontroll. Det kan være tilstrekkelig med å gjennomføre stikkprøver på enkelte produksjonsenheter.

- **Anbefalt tildelingskriterium (2)**

Bør leverandører bli premiert dersom de i tillegg offentliggjort en leverandørliste?

Kommentar: Ja, det kan man vurdere, da dette viser at de sannsynligvis har kontroll og oversikt over sin leverandørkjede.

Vi stiller gjerne til rådighet for dialog eller videre utdyping.

Med hilsen

Brønnøysundregistrene

Lars Peder Brekk
Direktør

David Norheim
Avdelingsdirektør Forretningsutvikling

Dokumentet er elektronisk godkjent og har derfor ikke håndskrevne signaturer.

Saksbehandler: Unn Hestvik